

НАШІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

На адресу Держдепартаменту інтелектуальної власності постійно надходять запитання від заявників щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. На сайті Держдепартаменту (<http://www.sdip.gov.ua>) представлено майже 200 відповідей.

Пропонуємо вашій увазі питання, які стосуються охорони об'єктів промислової власності. На них дають відповідь голова Держдепартаменту інтелектуальної власності М.В. Паладій та перший заступник голови Держдепартаменту В.О. Жаров.

Відповідає на запитання голова Держдепартаменту інтелектуальної власності Микола Паладій

Уважаемый Николай Васильевич! Прошу дать разъяснение по следующему вопросу. Законодательством Украины предусмотрена возможность внесения изменений в состав авторов (изобретателей). Возникает вопрос: если заявитель – юридическое лицо, а автор (изобретатель) – один, возможна ли и правомерна замена автора (изобретателя) на другое лицо по ходатайству заявителя.

Ирина.

Шановна пані Ірино! Державний департамент інтелектуальної власності розглянув Ва-

ше запитання і вважає за доцільне повідомити таке.

Відповідно до статті 8 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" право на одержання патенту має винахідник. Якщо винахідник передав право на одержання патенту юридичній особі (Установі) на підставі договору, то у разі перегляду умов угоди щодо складу винахідників Установа за клопотанням особи (або спільним клопотанням осіб), зазначеної у заявці як винахідник (винахідники), а також осіб, що є винахідниками, але не зазначені у заявці як винахідники, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється Установою. Не визнаються винахідниками фізичні особи, які не внесли особисто творчого внеску у створення винаходу (корисної моделі), а надали винахіднику (винахідникам) тільки технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки. Винахіднику належить право авторства, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково.

Постановою від 18 січня 2003 року № 71 "Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядку її виплати", суб'єкт, здійснюючи комерційне використання фонограми та відеограми, повинен сплатити певний відсоток від свого доходу чи

затрат на вид використання об'єкта суміжного права.

Шановний Микола Васильовичу! В своїй статті в журналі "Інтелектуальна власність" (2006, №9, с. 4–8) Ви значну увагу приділили Фонду громадського користування, зокрема зазначивши, що він є єдиний в Україні найповніший та найдоступніший фонд патентної документації, який фактично виконує функції загальнодоступної патентної бібліотеки. Чому Фонд громадського користування працює в режимі установи з обмеженим доступом осіб – ДП "Український інститут промислової власності", а не в режимі громадських бібліотек (робота після 18.00 та у вихідні дні)? На мою думку, існуючий режим роботи суттєво ускладнює можливість користування ФГК для винахідників-заявників, особливо не мешканців Києва.

З повагою, Сергій Чікін.

Шановний пане Чікін! Повідомляємо Вам, що наразі Фонд громадського користування є складовою частиною Відділу інформаційно-пошукових робіт Українського Центру інноватики та патентно-інформаційних послуг – філії державного підприємства "Український інститут промислової власності". У зв'язку з тим, що більшість матеріалів фонду складають електронні носії інформації, режим роботи Фонду залежить від роботи інших підрозділів, що технічно забезпечують діяльність Відділу інформаційно-пошукових робіт. Тому неможливо виключити роботу вищевказаного відділу із загального режиму роботи Центру.

Доступ осіб до матеріалів фонду не є обмеженим. Крім того, в кожному випадку ми йдемо назустріч потребам користувачів. Просимо звертатися до нас за телефоном: (044) 285–82–77.

Планируется ли принятие, как в РФ, отдельного закона по охране и использованию компьютерных программ и баз данных? Какими нормативными актами данный вопрос регламентируется в настоящее время?

Спасибо. Денис.

Питання щодо охорони та використання комп'ютерних програм та баз даних є актуальним і неодноразово розглядалось як на міжнародному, так і на державному рівнях. У 1994 році було підписано Угоду про партнерство і співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною в багатьох сферах суспільного життя, в тому числі і в сфері інтелектуальної власності, яка в подальшому сприяла прийняттю цілої низки нормативно-правових актів. Зокрема, згідно з Указом Президента України від 11 червня 1998 року "Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу", законодавство про інтелектуальну власність визначено одним з напрямів адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та поступове приведення його у відповідність із європейськими стандартами. У країнах-членах, що входять до ЄС, системи правової охорони комп'ютерних програм та баз даних не передбачається створення окремого законодавчого акта. Тому на сьогоднішній день в більшості країн ЄС і в Україні законодавчо визнаною є авторсько-правова модель охорони комп'ютерних програм та баз даних.

Таким чином, комп'ютерні програми та бази даних є об'єктом авторського права й охороняються у відповідності з Цивільним кодексом України (ст.ст. 433–448) та Законом України "Про авторське право і суміжні права".

Я студент і цікавлюсь навчанням у галузі інтелектуальної власності. Мене цікавить Літня школа ВОІВ для студентів. Чи можуть студенти з України навчатись там, і якщо так, то чи можна отримати можливість потрапити туди на прийнятних умовах? Можливо, в Україні створюється щось подібне до Літньої школи ВОІВ і є можливість потрапити туди?

Дякую за увагу і відповідь. Максим Дмитренко.

Шановний пане Дмитренко! На жаль, в Україні відсутня система навчання, подібна до Літньої школи ВОІВ. Лише Світова академія

ВОІВ пропонує двотижневий літній курс з інтелектуальної власності (Літня школа).

Літня школа ВОІВ пропонує якісну навчальну програму, яка охоплює усю сферу інтелектуальної власності. Допустимий набір на навчання складає 50 осіб. Заявку на навчання можуть подавати студенти старших курсів та молоді фахівці будь-якої спеціальності. Обраних заявників заздалегідь повідомляють про допуск до навчання. Навчання проводиться англійською мовою в штаб-квартирі ВОІВ, м. Женева. Реєстраційний внесок за навчання заявник сплачує після отримання повідомлення про зарахування. Він складає: для студентів — 300 дол. США, для молодих фахівців — 500 дол. США. Програмою навчання передбачено

проведення лекцій провідними спеціалістами у сфері інтелектуальної власності як з ВОІВ, так і з інших установ та організацій. Програма також передбачає групові дискусії та вивчення конкретних прикладів на обрані теми з інтелектуальної власності. Після закінчення навчання тим, хто успішно виконав усі вимоги програми, видається сертифікат про проходження навчання в Літній школі ВОІВ. Слухачі самі несуть витрати, пов'язані з дорогою, проживанням та ін. протягом навчання в школі.

За додатковою інформацією з питань навчання в літній школі ВОІВ Ви можете звернутися до координатора Літньої школи за адресою summerchool.academy@wipo.int.

Відповідає на запитання перший заступник голови Держдепартаменту Володимир Жаров

Чи існує наразі в Україні процедура держреєстрації права на комерційне найменування? Як можна захистити комерційне найменування? Які документи необхідно подавати? Чи може фізична особа виступити ініціатором здобуття такого права?

З повагою, Іленко Андрій.

Статтею 489 Цивільного кодексу України зазначено, що відомості про комерційні найменування можуть вноситись до реєстрів, порядок ведення яких встановлюється законом, але на сьогодні окремого реєстру комерційних найменувань поки що не створено.

Слід зазначити, що відповідно до статті (ч. 2) 489 Цивільного кодексу України право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту його першого використання та охороняється незалежно від факту реєстрації. Тобто внесення відомостей про комерційне найменування до реєстрів не має правовстановлюючого характеру.

Водночас чинним законодавством встановлено відповідальність за порушення прав на комерційні найменування. Такі норми містяться в Законі України "Про захист від недобросовісної конкуренції", Кодексі України про адміністративні правопорушення, а також у Кримінальному кодексі України. Перелік необхідних документів, що подаються, з метою захисту комерційного найменування встановлюється відповідними процесуальними ко-

дексами — Господарським процесуальним кодексом України та Кримінально-процесуальним кодексом України. Захист прав на комерційне найменування здійснюється в адміністративному порядку шляхом звернення до Антимонопольного комітету України та в судовому порядку. Суб'єктом права на комерційне найменування є юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

З метою вдосконалення законодавства у цій сфері Державним департаментом інтелектуальної власності наразі розробляється проект Закону України "Про охорону прав на торговельні марки, географічні зазначення та комерційні найменування", в якому деталізуються питання щодо прав на комерційне найменування.

Может ли быть зарегистрирована одна и та же торговая марка одновременно за разными предприятиями? К нам поступила претензия, что мы используем чужую торговую марку с таким же названием, хотя у нас тоже есть свидетельство на нашу торговую марку. Даты регистрации торговой марки совпадают — 15.03.2005, бюллетень № 3. Как такое может быть? Есть ли разница в графическом исполнении этих торговых марок — это, возможно, параллельная регистрация за двумя фирмами? Куда можно обратиться, чтобы проверить торговую марку наших конкурентов? Такая информация является свободной?

С уважением, Максименко Виктория. Сумы.

Відносини, які виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на знаки для товарів і послуг в Україні регулюються Законом України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" (далі — Закон). Відповідно до п. 4 ст. 5 Закону обсяг правової охорони, що надається, визначається зображенням знака та переліком товарів і послуг, внесеними до Державного реєстру свідоцтв України (далі — Реєстр), і засвідчується свідоцтвом з наведеними у ньому копією внесеного до Реєстру зображення знака та пе-

реліком товарів і послуг. Крім того, згідно з п. 3 ст. 6 Закону не можуть бути зареєстровані як знаки позначення, що є тотожними або схожими. При цьому слід пам'ятати, що права на торговельну марку обмежуються територією країни реєстрації та строком дії правоохоронного документу. Отже, реєстрація ідентичних (тотожних) торговельних марок за різними підприємствами на території України можлива лише за умови, якщо вони реєструються для різного переліку товарів і послуг або якщо такі марки мають відмінності, тобто не схожі до ступеня змішування.

Якщо відомі відповідні дані, то перевірити торговельну марку іншої особи можна:

1) отримавши витяг з Державного реєстру свідоцтв України на знаки для товарів і послуг;

2) переглянувши бюлетень "Промислова власність";

3) замовивши пошук, звернувшись до Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг (01133, м. Київ, б-р Лесі Українки, 26, т. 295—33—44);

4) здійснивши пошук через мережу Інтернет (www.ukrpatent.org), за допомогою якого здійснюється дистанційний доступ до чотирьох баз даних, що містять відповідні патентно-інформаційні ресурси і актуалізуються щомісячно.

Інформацію можна отримати з баз даних (БД) "Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг" та "Відомості про міжнародну реєстрацію знаків, які отримали правову охорону в Україні". Бібліографічні дані в базі даних представлені українською мовою. Оперативний пошук інформації в БД "Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг" здійснюється за допомогою пошукової системи, яка за запитом користувача реалізує такі види пошуку: предметний (тематичний); іменний; нумераційний; за ключовими словами в назві, тексті бібліографії, в тому числі пошук за класами МКТП та за класами зображувальних елементів знаків відповідно до Віденської угоди.

Пане Володимире, де і яким чином здійснюється державна реєстрація знака на товари та послуги суб'єктом підприємницької діяльності? Можу я це зробити самостійно чи це робиться за обов'язкової підтримки юридичної фірми?

Дякую. Висоцька Олена

Статтею 494 Цивільного кодексу України визначено, що набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом. Згідно з ст. 7 Закону України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" (далі — Закон) особа, яка бажає одержати свідоцтво, подає заявку на реєстрацію знака для товарів і послуг. Заявка повинна стосуватися одного знака. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

- + заяву про реєстрацію знака;
- + зображення позначення, що заявляється;
- + перелік товарів і послуг, для яких заявник просить зареєструвати знак, згрупованих за МКТП.

За подання заявки сплачується збір, розмір якого встановлюється з урахуванням кількості класів МКТП, якими охоплюються зазначені в заявці товари і послуги.

Заявка надсилається до Державного підприємства "Український інститут промислової власності" на адресу: вул. Глазунова 1, Київ-42, 01601. Реквізити ДП "Укрпатент": р/р 2600401457 в АБ Брокбізнесбанк, МФО 300249, код 31032378.

Порядок подачі заявки для видачі охоронних документів регулюється Законом України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" та Правилами складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг (далі — Правила), затвердженими Наказом Держпатенту України від 28.07.1995 р. № 116 та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 02.08.1995 р. за № 276/812 із змінами, внесеними Наказом Держпатенту України від 20.08.1997 р. № 72. Заявник

сам (або через представника у справах інтелектуальної власності) оформляє і подає заявку на знак для товарів і послуг, а також сплачує збір за її подання згідно з Додатком до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716. Більш детальну інформацію щодо набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, а також професійну допомогу Ви можете отримати в "Українському центрі інноватики та патентно-інформаційних послуг" за адресою: бульвар Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел. 254—38—13.

Подскажите, пожалуйста, ответ на следующий вопрос: в какое учреждение мне можно обратиться для регистрации изобретения?

Заранее благодарен за ответ, с ув. Виталий.

Відповідно до ст. 462 Цивільного кодексу України набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель чи промисловий зразок засвідчується патентом. Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, корисної моделі, сукупністю суттєвих ознак промислового зразка. Особа, яка бажає одержати патент (деклараційний патент) і має на це право, подає в установленому порядку заявку. Заявка надсилається до Державного підприємства "Український інститут промислової власності" на адресу: вул. Глазунова 1, Київ-42, 01601. Реквізити ДП "Укрпатент": р/р 2600401457 в АБ Брокбізнесбанк, МФО 300249, код 31032378.

Порядок подачі заявки для видачі охоронних документів регулюється Законом України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" та Правилами складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки України від 22 січня 2001 року № 22 та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2001 року за № 173/5363. Заявник сам (або через представника у справах

інтелектуальної власності) оформляє і подає заявку на винахід (корисну модель), а також сплачує збір за її подання згідно з Додатком до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. за № 1716.

Інформацію стосовно законодавства України у сфері охорони прав інтелектуальної власності Ви можете одержати на офіційному сайті Держдепартаменту за адресою: <http://www.sdip.gov.ua>. На цьому сайті представлено тексти нормативних актів українською, російською та англійською мовами. Більш детальну інформацію щодо набуття права інтелектуальної власності на винахід чи корисну модель, а також професійну допомогу Ви можете отримати в "Українському центрі інноватики та патентно-інформаційних послуг" за адресою: бульвар Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел. 254-38-13.

Чи має Україна намір приєднатися до Європейської патентної конвенції?

Артур.

На сьогоднішній день питання щодо можливості приєднання України до Європейської патентної конвенції не опрацьовується. Водночас необхідно зазначити, що національне законодавство України у сфері інтелектуальної власності постійно розвивається та удосконалюється. Сьогодні Україна робить все можливе для вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) та інтеграції до Європейського Союзу. Цей процес вимагає приведення національного законодавства у повну відповідність до вимог Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угода ТРІПС), в першу чергу стосовно запровадження ефективних засобів забезпечення захисту прав інтелектуальної власності.

У травні 2003 року Верховна Рада України прийняла Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності".

Прийняття цього закону забезпечило приведення національного законодавства в сфері інтелектуальної власності у повну відповідність до норм Угоди ТРІПС, що було підтверджено міжнародними експертами, зокрема експертами Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Слід зазначити, що в 2004 році Верховною Радою України було прийнято Закон України "Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу", згідно з яким в Україні проводиться робота з адаптації законодавства України до законодавства ЄС, зокрема і у сфері інтелектуальної власності. Можливість приєднання України до Європейської патентної конвенції в майбутньому не виключається.

Шановний пане Жаров!

1. Чи є у нашого підприємства можливість зареєструвати пакунок та етикетку нашої продукції (двоокису титану) як промисловий зразок на території Південної Кореї?

2. Яку користь отримає наше підприємство після реєстрації пакунку та етикетки як промислового зразка на території Південної Кореї?

3. Який правовий захист отримає наша продукція у пакунках, зареєстрованих як промисловий зразок згідно з Женевським Актом Га-агської угоди?

З повагою чекаємо вашої відповіді. jurist_titan

Для отримання правової охорони промислового зразка в Корейській Демократичній Республіці (Південній Кореї) необхідно подати заявку до патентного відомства цієї країни через її представника у сфері інтелектуальної власності, оформлену відповідно до вимог законодавства Корейської Демократичної Республіки. Правова охорона промислового зразка дає його власнику виключне право використовувати промисловий зразок за своїм розсудом та забороняти іншим особам несанкціоноване його використання на території країни, в якій зареєстровано даний промисловий зразок.

Згідно з відомостями, наданими Міжнародним бюро ВОІВ, Корейська Демократична Республіка не є членом Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків.

Уважаемый господин Жаров! Прошу Вас дать консультацию (разъяснение) по процедуре патентования изобретений резидентами Украины юридическими лицами (минуя процедуру по РСТ) в национальных патентных ведомствах следующих стран: Индия, Китайская Народная Республика, Сербия.

Заранее благодарна за содействие, Степанова Ирина.

Шановна пані Ірино!

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачений Конституцією та законами України. Положенням про Державний департамент інтелектуальної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2000 р. № 997 не передбачено

повноважень щодо надання інформації стосовно процедури патентування винаходів в інших країнах. Інформацію щодо патентування винаходів в інших країнах Ви можете отримати у представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) відповідних країн.

Крім цього, хочу звернути Вашу увагу на те, що згідно зі статтею 37 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" будь-яка особа має право запатентувати винахід (корисну модель) в іноземних державах за умови попереднього подання заявки на винахід (корисну модель) до Установи та ненадходження до цієї особи протягом трьох місяців від дати подання зазначеної заявки повідомлення про віднесення заявленого винаходу (корисної моделі) до державної таємниці. За клопотанням заявника йому надсилається повідомлення щодо можливості патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах раніше зазначеного строку. За подання такого клопотання сплачується відповідний збір.